

droppen

Tematidning • EVANGELISK LUTERSK BARNTIDNING • droppen.elmbv.se

MILJÖ

ATT TA HAND OM DET GUD SKAPAT

– Mamma, vad är det där för något?

– Det är en kiosk där man kan köpa kinamat, svarar mamma.

– Mamma, vad betyder den skylten? Mamma ler.

– Du är så frågvis Tea, jag hinner inte svara på alla dina frågor.

– Men vad betyder skylten?

Tea låter otålig och pekar på skylten med ett lok på.

– Det betyder att vi snart kommer till en järnvägsövergång.

– Nu skumpar det snart! säger Tea och hoppar upp och ner i sin bilstol.

De kör förbi Teas dagis och Tea vinkar fast ingen är ute. De kör förbi kyrkan och Tea vinkar på faster Sofia som håller på att blåsa bort alla löv som fallit ned. Sofia jobbar i kyrkan.

– Men vad är det här?

Mamma bromsar in bilen och stannar helt. En traktor står nästan över hela vägen så att bilarna knappt kan komma fram.

– Vad gör traktorn?

Tea undrar och tittar med stora ögon.

– Jag tror att farbrorn i traktorn tvättar skyltar, säger mamma. Just nu tvättar han en skylt där det står Kattgatan.

– Kör den farbrorn alltid runt och tvättar skyltar? Varför måste man tvätta skyltar?

– Skyltarna blir dammiga och om ingen

tvättar dem så kan man snart inte se vad det står på dem.

Mamma fortsätter:

– Visst är det bra att det finns människor som tvättar skyltar och gör en massa andra saker som vi inte tänker på att man måste göra?

– Vad då? undrar Tea.

– Jo, Gud sa när han skapade oss människor att vi skulle ta hand om jorden och sköta om den. En del gör fint på kyrkogården som Sofia, en del kör tåg med saker som andra behöver, en del säljer mat så att andra kan bli mätta och en del tvättar skyltar så att de blir fina. Tänk så bra allting fungerar när alla gör det de är bra på!

När Tea öppnar bildörren hemma hör hon ett konstigt ljud... Vad är det? Det låter som en jättestor maskin.

– Vet du vad det är, Tea? undrar mamma. Det är en sopmaskin som kör gata upp och gata ner för att sopa bort löv och skräp från gatorna.

– Då har vi en till som hjälper till att hålla ordning på jorden! skrattar Tea och springer ut mot gatan för att titta.

ROSA WESTMARK

Vad kan du göra för att sköta om jorden?

Jorden är HERRENS

Jorden är skapad av Gud och den tillhör honom. Vår värld är inte en slump utan det finns en mening med den – den är en present till människorna! Den är en gåva att njuta av och leva i men också en gåva att ta hand om på allra bästa sätt. Det uppdraget fick Adam och Eva och det gäller alla människor efter dem.

Vi har ett ansvar inför Gud som gett oss jorden, inför dem som lever här tillsammans med oss och inför dem som kommer efter oss.

Naturen berättar för oss om Gud och om hans makt och trofasthet. Allt som är vackert, sant och gott runt omkring oss finns tack vare Gud.

Psaltaren 24:1

1 Moseboken 1:26

1 Moseboken 2:15

5 Moseboken 10:14

Bruksanvisningen är försvunnen

Tänk dig ett stort paket som skramlar lovande ... och visst, det innehåller precis den där stora legosatsen som du har önskat dig. Vad roligt! Du plockar upp legobitarna men hittar ingen monteringsanvisning. Att få ihop allt rätt utan instruktionerna är nästan omöjligt. Vår jord är mycket mer komplicerad än ett legobygge. I Bibeln har Gud gett oss instruktioner för vårt liv. Om alla levde efter dem skulle världen, och miljön, se annorlunda ut. Några exempel:

Du ska inga andra gudar ha vid sidan av mig – Viktiga beslut skulle bli annorlunda om Gud och Guds vilja är viktigare än pengar och att göra egna vinster.

Du ska inte döda – Ingen skulle tvingas använda livsfarliga gifter vid odling.

Allt vad ni vill att människorna ska göra er, det ska ni göra dem – Då är det viktigt att inte förstöra naturen för nästa generation eller för andra människor, till exempel de i fattiga länder.

Kommer du på fler exempel?

5 Moseboken 5:17
5 Moseboken 5:7
Matteus 7:12

Wall-E och vårt uppdrag

Gud har gett människorna ett uppdrag att upptäcka, odla och bevara jorden åt honom. Vi människor lyckas inte så bra. Hela skapelsen får lida av att synden kom in i världen. (Synden märks i att vi inte alltid vill och inte alltid lyckas att göra Guds vilja.) Som Guds barn har vi en särskild uppgift att försöka bekämpa allt det som synden och ondskan förstör i vår värld. De människovänliga handlingar som Gud vill att vi gör skulle också vår miljö må bättre av.

Roboten Wall-E kan man se i en animerad film. Ensam åker han omkring på jorden och packar mängder med skräp till fyrkantiga kuber. Människorna i filmen har tvingats fly ut i rymden i det enorma rymdskeppet Axion för att överleva. Kommer det att sluta så i verkligheten?

Läs vidare på nästa sida!

Här är några bibelställen:
1 Moseboken 1:26
1 Moseboken 2:15
Romarbrevet 8:20-23

En utsliten rock

”Världen är räddad!” – den tidningsrubriken skulle vi vilja läsa! Nu läser vi istället om temperaturhöjningar, utrotningshotade djur, brist på rent vatten och så vidare. Då kan man bli både rädd och trött och tänka: Det här kommer aldrig att gå! Hur ska vi kunna rädda jorden?

Svaret är att vi inte kan rädda jorden – inte ens om vi pantar burkar hela livet och aldrig åker flygplan eller bil. (Men vi ska förstås försöka göra det vi kan för att jorden ska bli en bättre plats att leva på.) Bibeln berättar att jorden kommer att slitas ut precis som gamla kläder. Det är tryggt att veta att Gud har full kontroll över vår värld och framtiden. Vi är på väg mot en framtid då Jesus kommer tillbaka. Det blir precis vid den tidpunkt som Gud tänkt.

Världen är räddad, berättar Bibeln. Det skedde när Jesus dog och uppstod. När Jesus kommer tillbaks kommer det att märkas fullt ut! Då ska Gud skapa en ny jord och göra allting nytt. Det Gud skapar då kommer ingen ondska att förstöra utan det kommer att vara en oförstörd värld som är så fantastisk att vi inte ens kan föreställa oss det!

Här är några bibelställen:
Psaltaren 102:26-27
Jesaja 65:17
2 Petrusbrevet 3:13
Uppenbarelsebooken 21:1, 5

Räddad

EN STOR SKAPARE

Gud, vad ska jag säga om din skapelse?
Hur kom du på fjärlarna? Vad är de gjorda i för material?
Och blommorna, tänkte du: "Jag gör ett par miljoner sorter"?
Och fågelungarna, gjorde du dem för att de är så söta?
Men bäst av allt är ändå stjärnhimlen.
Vem kan förstå att den aldrig tar slut?
Du är verkligen en stor skapare!

ÅSA HOFVERBERG I BARNENS BÖNBOK

Vad skulle Jesus göra?

Har du sett förkortningen W.W.J.D.? Den betyder What Would Jesus Do, alltså "vad skulle Jesus göra?" Vi kan ha hjälp av att fråga oss det. I Bibeln ser vi att människor och hela deras liv var viktiga för Jesus, liksom hela vår skapade värld. Han botade sjuka och gav människor mat, han uppmanar oss att besöka de ensamma och ge kläder till dem som inga har. När Jesus undervisar kommer hans exempel nästan alltid från naturen; vi kan lära oss av fåglarna och liljorna, han har liknelser om ax, fiskar, senapskorn och vindruvor. Det som var viktigt för Jesus får vara det för oss! Och när vi inte vet hur vi ska göra kan vi fråga oss hur Jesus skulle ha gjort. Ett exempel: Det går inte att komma till kyrkan eller lägret på annat sätt än med bil – ska man då åka eller stanna hemma?

Kommer du på några exempel i din vardag där du kan testa W.W.J.D.?

MILJÖTEXTER AV JOHANNA N S

I evangelierna hittar du mängder av texter om Jesus och vad han gjorde.

Ebbe samlar och skramlar

Hej, jag heter Ebbe. Jag brukar hjälpa pappa och mamma att sortera sopor. Vi har bara en liten soptunna. De flesta "sopor" går faktiskt att återanvända eller lämna på återvinningsstationen.

Jag samlar på kapsyler, det är kul. De kan man ha som pengar när man leker affär. Det går också att göra maraccas som man kan spela på. När man inte vill ha kapsylerna längre kan man ta med dem till återvinningsstationen och lägga dem i metallåtervinningen.

Ibland när vi är ute och går hittar jag skräp i naturen som någon har tappat där. Då kan man ta upp det och ta med det till återvinningsstationen. Det är ju finare när det inte ligger skräp i naturen. Det som är bra med att återvinna är att skräpet inte blir till ett sopberg någonstans. Istället kan man göra nya saker.

Då är det egentligen inte skräp. En glasburk kan bli en ny glasburk, en gammal ketchupflaska kan bli en ny senapsflaska till exempel. Det är jättebra. Har man tur hittar man en flaska med denna symbol på. Då ska man lämna den – ja, var ska man lämna den och vad får man då tillbaka? Jo, i automaten i affären och då får man ju pengar tillbaka.

Mycket sånt som mamma och pappa slängde i soporna när de var barn kan man nuförtiden lämna på återvinningsstationen. Av det gör man nya saker, det tycker jag är bra. Gud vill att vi ska vara snälla både mot varandra och naturen.

Hälsningar från Ebbe

OCH PAPPA MAGNUS WESTMARK

Värt att tänka på

Precis som vi kan göra något bra av "skräpet"

kan Jesus göra något bra av oss även om vi ibland känner oss små och oviktiga!

SOFIA tänker på miljön

När Gud hade skapat hela jorden, alla träd, blommor, djur och människor gav han människorna ett uppdrag. Han ville att de skulle ta hand om allt det fina han skapat. Detta gäller oss människor idag också. Gud vill att vi ska ta hand om naturen. Vi ska inte skada varandra, djuren eller växterna.

Hur kan vi göra för att ta hand om naturen? Jag frågar Sofia Gustavsson som är 13 år och går i klass 6 på Vittsjö skola.

När tänker du på naturen?

– När jag handlar. Då köper jag till exempel inte äpplen som kommer från Frankrike då det finns svenska. Lastbilarna som kör äpplena hit släpper ut en massa avgaser som inte är bra för naturen. Svenska äpplen behöver inte åka så långt.

Tänker du på naturen någon annan gång?

– Ja när jag kastar sopor hemma. Vi källsorterar. Vi lägger plåtburkar för sig, matrester för sig och papper för sig.

– Jo, plåtburkarna läggs inte bara på soptippen utan görs om till ny plåt. Matresterna blir jord och pappret kan bli nytt papper.

Hur kan man mer göra för att vara snäll mot naturen?

– Vi brukar köpa ekologiskt odlad mat.

Vad är det för något?

– Det är mat som inte besprutats med

gifter för att till exempel ta bort ogräset så att morötterna eller vad det nu är ska bli ännu större eller för att skydda mot sjukdomar. Gifterna man sprutar med är inte bra för naturen eller för oss människor.

Men vad spelar det för roll om du Sofia köper ekologiskt, handlar svensk mat och källsorterar, när det finns så många människor i världen som inte alls tänker på naturen?

– Men om jag tänker på naturen och du tänker på naturen så kan vi ju hjälpas åt!

Ja, va bra! Och om alla som läser Droppen hjälper till att tänka lite på naturen så är vi riktigt många och då blir det skillnad eller hur?

Jag och Sofia sitter och funderar på om det står i Bibeln att Jesus och lärjungarna tänkte på naturen. Jesus sa en gång att Gud bryr sig om alla fåglar och blommor jättemycket och att han bryr sig om oss människor ännu mycket mer. Om Gud bryr sig om naturen så ska ju vi göra det också.

Eftersom inte motorn var uppfunnen fick de gå eller rida dit de skulle och då släppte de inte ut avgaser som förstör naturen, funderar Sofia.

Kanske kommer någon Droppenläsare på någon bibelberättelse som handlar om naturen, tänkte vi. Gör ni det?

Sofias återvinningstips

... är en **fågelmatare** som man gör av ett tomt mjölkpaket. Klipp rakt över en av paketets sidor några centimeter från botten. Fortsätt sedan att klippa snett upp på de båda sidorna som är intill. Tryck sedan ner paketet något och fäst kanterna med klammer eller annat. Håll i fågelfrö uppifrån. Nu kan fåglarna sitta på kanten och fröna matas automatiskt fram efterhand. Lycka till!

- S** – sopsortera
- O** – odla egna grönsaker
- F** – fixa fågelmatare av mjölkpaket
- I** – inte slänga saker i naturen
- A** – använda miljövänliga grejor

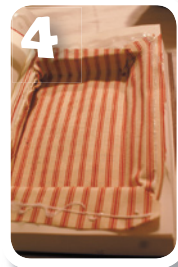
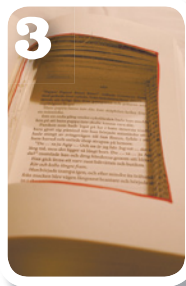
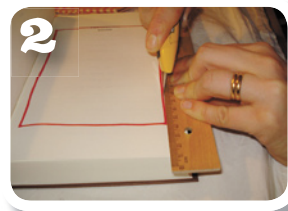

SKAPARGLÄDJE

HEMLIG SKATTGÖMMA

Vad mycket roligt man kan göra av sådant som annars bara skulle slängas. En hemlig skattgömma av en gammal bok till exempel. Gör såhär:

1. Leta rätt på en bok som ingen vill ha. (Ta inte första bästa bok i bokhyllan!!) Dessutom behövs en kniv att skära med, en tygbit, penna och linjal och klister.
2. Rita upp en fyrkant så stor som du vill ha skattgömmen i boken. Be någon vuxen om hjälp att skära längs linjerna. Man behöver skära många omgångar.
3. Färdigskuret! Då är det dags att klippa till tygbiten så att den lagom går upp en liten bit över kanten men inte så stor att den sticker ut utanför boken.
4. När det är dags att klistra vänd då först bort den första utskurna sida som sedan ska vändas tillbaks överst! Använd ganska rikligt med flytande lim på de skurna kanten och limma fast tyget. Limma till sist fast den bortvända förstasidan ovanpå tygkanterna. Lägg boken i press medan den torkar.
5. Nu kan du använda skattgömmen till hemliga lappar, nycklar, sparpengarna och mycket mera! Ingen kan ana att det står en hemlig bok i bokhyllan!

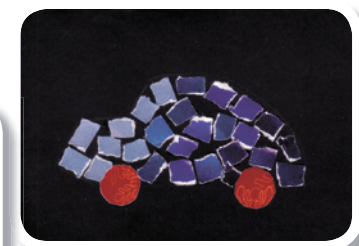
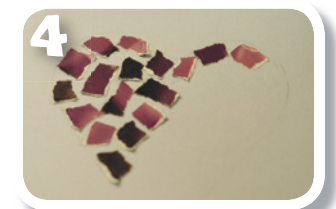

SKAPARGLÄDJE

PAPPERSMOSAIK

Av färgglada bilder i tidningar och broschyrer kan man göra fina bilder till exempel till grattiskort, ett bokmärke eller en tavla.

- 1 Leta igenom tidningar, broschyrer och reklam som ska slängas. Riv ut färgglada sidor.
- 2 Samla gärna olika färger i olika högar så blir det roligare och enklare att hitta det du vill ha sedan.
- 3 Tag ett enfärgat styvare papper att sätta pappersbitarna på. Vik eventuellt kortet dubbelt om du ska göra ett grattiskort. Rita svaga konturer av det motiv som du vill göra.
- 4 Riv lagom små pappersbitar och fyll ditt motiv med pappersbitar som du limmar fast med lite mellanrum mellan varje.
- 5 Såhär kan det bli!

SKAPARGLÄDJE

KNAPPHALS BAND

Ofta följer det med en reservknapp när man köper kläder. Kanske har ni en låda eller burk hemma med sådana lösa extraknappar? Annars kan du kanske försöka samla ihop knappar från mormor och faster också. Antingen väljer man knappar i sin favoritfärg eller blandar man alla färger till ett färggrant halsband. Så här gör man:

1 Samla ihop knappar och leta rätt på en bra och stark tråd.

2 Trä upp knapparna genom att dra tråden genom knapparnas hål. Bäst blir det om du trär upp dem så att varannan knapp träs på upp-och-ned.

3 En sådan här tät rad utan fram eller baksida får du om du trär varannan knapp upp-och-ned. Trä till lagom längd – eller tills knapparna tar slut.

4 Kanske behövs ett knäppe om inte halsbandet är långt och kan dras över huvudet. Dags att sätta på sig sitt unika halsband. Ingen annan har ett precis likadant!

SKAPARGLÄDJE

NAMNSKYLT

Gillar du glass? Här får du ett tips på vad du kan göra med glasspinnarna när du ätit upp glassen!

- 1** Du behöver 10 stycken glasspinnar.
- 2** Stryk lim på två av glasspinnarna och lägg sedan sju glasspinnar på tvären jämnt fördelade över dessa.
- 3** När allt torkat lite vänder du på pinnarna och limmar den sista pinnen på sned över de andra.
- 4** Måla grinden när limmet torkat. Vitt eller rött kan ju staket och grindar vara men du kan också ta någon annan färg.
- 5** Sedan kan du dekorera grinden som du vill ha den. Du kan till exempel limma på grönt garn som gräs och en liten fotboll, klistermärken eller snäckor.
- 6** Limma fast ett foto som talar om vem grinden leder till.

SKAPARGLÄDJE

VÄSKA AV TUGGUMMIPÅSAR

Matilda Bodemar tipsar om ett roligt återvinningspyssel. Av tuggummipåsar har hon sytt en väska.

(Det går säkert att använda andra påsar, till exempel kaffeförpackningar, bara alla har samma storlek.)

Så här är väskan gjord:

Sy på symaskin ihop påsarna tre i rad på höjden. Den nedersta påsen ska vara underst och nästa läggs ovanpå den så att de ligger omlott i någon centimeter. Till den här väskan behövs sammanlagt 10 rader med tre påsar i varje. Dessutom behövs några påsar till till botten.

Sy sedan ihop några rader med varandra. Till de två utsidorna syr man ihop tre rader bredvid varandra (de består alltså av 3x3 påsar). Till "gavlarna" lägger man två rader precis på varandra och syr ihop dem i ena kanten (så att de blir som ett veck). Därefter är det dags att sy ihop gavlarna med sidorna. Alla sömmar på väskan är vända utåt och syns utom den som är mitt på gavlarna, den är vänd inåt.

Mät sidorna och gavlarna för att se hur många påsar som behöver sys ihop till botten.

I ovankanten kan man vika in och sy fast ett band som förstärkning så att det håller bättre då man ska sy fast handtagen. Handtag kan också göras av påsar som sys till långa remsor. Matilda har använt färgglada skosnören till handtag.

INTERVJU

1. Funderar du mycket över jorden och miljön?
2. Har du något tips på hur vi kan vara rädda om Guds skapelse?

Klara, 13 år

1. Lite.
2. Man kan samåka om man ska till samma ställe. Åka mer tåg och buss istället för bil. Stänga av TV:n på strömbrytaren istället för på fjärrkontrollen.

Johanna, 10 år

1. Nej, inte så ofta. Det blir när jag kollar på TV-program som handlar om det.
2. Man behöver inte köra bil så mycket. Det släpper ut dåliga avgaser. Vi kan odla mer vanlig mat som inte behöver värmas av växthus. Skicka pengar till fattiga barn (så att de kan få hjälp med bl a vatten). I skolan har vi städgrupper. Innan hade vi en kompost. I skolan återvinner vi också papper så att man inte behöver hugga ner så många nya träd.

Johan, 13 år

1. Ibland.
2. Inte slänga skräp i naturen utan slänga det i soporna. Inte förstöra något eller slå sönder saker. Släcka lampor efter sig. Fler elbilar. I stället för att åka bil överallt kan man cykla mer, t.ex. till innebandyträningen. Man är ganska bortskämd med att åka bil jämt.

Miriam, 8 år

1. Lite, det blir oftast i skolan.
2. Vi kan tänka mer på hur man kör med bilarna. Det är bättre att cykla. Vattna växter så att de inte vissnar.

Ingrid, 10 år

1. Nej!
2. Inte skräpa ner med godispapper eller annat som förstör naturen.

Denna serie om miljön publicerades i
Droppen under våren 2010.

Texter: Johanna Nyholm Skoglund,
där inget annat anges

